

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. NST- 401-00126

Den 11. april 2011

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har i brev af 18.marts 2011 stillet følgende spørgsmål nr. 2 (L 165 – Grøn Vækst), som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 2 (L 165)

./ Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 16. marts 2011 fra KL, jf. L 165 (vedlagt som bilag)

Svar

Bemærkninger vedr. grundvand, sikringszoner og boringsnære beskyttelsesområder

Pga. et vedvarende højt fund af pesticider i grundvandet er det KL's opfattelse, at fokus skal flyttes fra generelle og frivillige initiativer imod målrettede og obligatoriske tiltag. KL finder endvidere, at udvidelsen af sikringszonen fra 10 meter til 25 meter rundt om vandboringer bør være en offentlig, erstatningsfri regulering, og at den foreslåede kompensationsordning, som vandværkerne skal forvalte i forhold til lodsejerne, er administrativt meget tung.

KL er bekymret for, at manglende indhegning af sikringszonen vil gøre det praktisk talt umuligt at håndhæve restriktionerne, og at det er uhensigtsmæssigt, at disse ikke også gælder anvendelse af pesticider til ikke erhvervs-mæssige formål.

Efter KL's opfattelse bør lovforslaget suppleres, så der for store og mellemstore vandforsyninger på en praktisk håndterbar måde udlægges en obligatorisk beskyttelseszone efter den eksisterende Vejledning om Boringsnære Beskyttelsesområder. Det skal ske med inddragelse af konkrete forhold som indvindingens størrelse, grundvandets strømningsveje og de herskende geologiske forhold.

Svar vedr. grundvand, sikringszoner og boringsnære beskyttelsesområder
Regeringens forslag om at udvide sikringszonen fra 10 meter og supplere den til i alt 25 meter beskyttelseszone, hvor der ikke må dyrkes, sprøjtes eller gødes, er en væsentlig forbedring af den generelle beskyttelse. Der er tale om en seksdobling af den nuværende beskyttelse. Derudover kan kommunerne efter en konkret vurdering af risikoen etablere yderligere beskyttelsesområder. Disse områder kan have en forskellig størrelse, helt afhængig af den konkrete vurdering.

Den regelrette anvendelse af pesticider, som landmændene udøver, forventes som udgangspunkt ikke at medføre en risiko for forurening af grundvandet. Landmændene har ikke indflydelse på, om en vandboring bliver placeret på deres marker. De har heller ikke indflydelse på det særlige undertryk og dermed det sug, der opstår omkring boringen. Når landmændene ikke længere må hverken dyrke, gøde eller sprøjte omkring vandboringen foretages der et indgreb i et lovligt forhold. Jordbrugerne påføres dermed et reelt indkomsttab, som jeg mener, det er rimeligt, de kompenseres for.

Jeg er uenig i, at det er problematisk at kontrollere og håndhæve kravet, idet arealerne er dyrkningsfri. Det er Plantedirektoratet, der bliver ansvarlig for kontrollen.

Regeringen har nøje overvejet forskellige kompensationsmodeller. Den valgte model, er den, der medfører de laveste administrative omkostninger. Med en årlig udbetaling af compensationen i stedet for fx et engangsbeløb, bliver det desuden nemmere kun at udbetale til den grundejer, der har en aktiv vandboring på sin grund. Med andre ord: nedlægges en vandboring, udbetales der altså heller ingen compensation.

Kommunerne kan allerede i dag med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven etablere boringsnære beskyttelsesområder. Kommunerne kan efter en konkret risikovurdering af de lokale forhold udstede et påbud eller forbud mod en given aktivitet inden for et givent område omkring boringen. Beskrivelse af lovgivningen og af, hvorledes arealet kan beregnes, fremgår af Miljøstyrelsens vejledning om boringsnære beskyttelsesområder – BNBO, fra 2007. I øvrigt er Naturstyrelsen sammen med KL ved at udarbejde yderligere vejledning til kommunerne om deres muligheder for at beskytte grundvandet ved etablering af boringsnære beskyttelsesområder.

Bemærkninger vedr. fysisk planlægning for store husdyrbrug

KL ser gerne, at kommunernes planlægningskompetence bliver mere gennemslagskraftig. I stedet for en ren positiv udpegning, som lovforslaget lægger op til, foreslår KL alternativt, at kommunen i kommuneplanen får hjemmel til at differentiere udpegningen af det åbne land. KL anfører, at det vil sikre kommunerne et langt mere kvalificeret administrationsgrundlag i

kommunerne vedr. deres sagsbehandling for disse husdyrbrug. Det vil også på forhånd kunne give landmanden inden for de forskellige områder oplysninger om, hvilke krav, han vil blive stillet over for ved en ansøgning om etablering eller udvidelse af et husdyrbrug.

Svar vedr. fysisk planlægning for store husdyrbrug

Til KL's bemærkninger kan jeg oplyse, at det i dag er frivilligt for kommunerne at planlægge for beliggenheden af arealer til lokalisering af landbrugets driftsbygninger og driftsanlæg. Der er derfor allerede hjemmel i planloven til, at kommunerne kan gøre det, som KL argumenterer for.

Hensigten med lovforslaget har *alene* været, at det fremover skal være *obligatorisk* for kommunerne, at planlægge for arealer til lokalisering af landbrugets driftsbygninger og driftsanlæg på *store husdyrbrug*.

Baggrunden for lovforslaget er jo, at landbrugsloven er ændret, så grænsen for, hvor mange dyreenheder, der maksimalt må være pr. bedrift, er ophævet. Der er også åbnet op for, at der kan etableres jordløse brug. Det betyder, at et husdyrbrug kan udgøre en større lokal belastning i form af bl.a. lugtgener og øget transport til og fra brugene.

Det er derfor, at det i Grøn Vækst er aftalt, at kommunerne skal inddrage beliggenheden af områder til store husdyrbrug i den almindelige planlægning for at sikre en hensigtsmæssig placering i forhold til omgivelserne.

Bemærkninger vedr. fysisk planlægning for biogas

KL kritiserer, at der i bemærkningerne til lovforslagets § 2 er anført, at der "*som støtte til planlægningsarbejdet er udarbejdet et oplæg om strategisk energiplanlægning*".

KL anfører, at Energistyrelsen ganske vist sammen med KL har udarbejdet et oplæg om strategisk energiplanlægning i kommunerne, men KL finder, at dette oplæg langt fra er et tilstrækkeligt værktøj for kommunerne. Der er ifølge KL behov for, at kommunerne via lov pålægges at udføre energiplanlægning af følgende grunde:

- Adgang til data fra alle energiaktører, eksempelvis forsyningsselskaber, kræver, at planlægningsopgaven er obligatorisk og dermed lovbunden.
- Tilrettelæggelse af et fornuftigt samarbejde mellem kommunerne forudsætter, at alle kommuner skal gennemføre en energiplanlægning.
- En kommunal planlægning på området forudsætter udmeldinger fra staten om forudsætninger m.v. for denne planlægning, og statslige udmeldinger mangler et formelt "ophæng". Dette "ophæng" kan

hensigtsmæssigt etableres gennem en obligatorisk lovgivning om, at kommunerne skal udarbejde kommunale energiplaner.

Svar vedr. fysisk planlægning for biogas

Jeg har forelagt KL's kommentarer for klima- og energiministeren, der oplyser følgende, som jeg kan henholde mig til:

”Jeg er helt enig med KL i, at ovennævnte fællesoplæg mellem KL og Energistyrelsen ikke er et tilstrækkeligt værktøj for kommunal energiplanlægning. Jeg har derfor bedt Energistyrelsen om at fortsætte arbejdet med at forberede den strategiske energiplanlægning i kommunerne. Energistyrelsen er i tæt dialog med KL herom.

Formålet med strategisk energiplanlægning er omstilling til et mere fleksibelt energisystem med mere vedvarende energi og et mindre energiforbrug. Det indebærer, at kommunerne udarbejder en plan for, hvordan energiforsyningen i kommunen kan udvikles, så energien udnyttes så effektivt som muligt, og så der indpasses mest muligt vedvarende energi i systemet. Den strategiske energiplan har til formål at fremme et optimalt samspil mellem energibehov og energiforsyning, dvs. energiplanen skal integrere forskellige elementer i energikæden såsom varme- og elforbrug, energibesparelser, kollektiv og individuel varmforsyning, udbygning med vindkraft m.v. Planen vil bl.a. tage udgangspunkt i en kortlægning af lokale energiressourcer og potentialer for energibesparelser.

Der vil i 2011 blive gennemført et analysearbejde, som vil danne grundlag for forslag til evt. ændringer af kommunernes planlægningsopgaver og beføjelser i lovgivningen. Analysearbejdet vil endvidere omfatte en vurdering af behovet for udarbejdelse af statslige forudsætninger for kommunal energiplanlægning, som er et andet emne, som KL rejser ovenfor. Oplægget til evt. ændring af kommunernes planlægningsopgaver og beføjelser på energiområdet vil blive drøftet med KL til efteråret og vil efterfølgende blive forelagt partierne i Folketinget.

Jeg kan tilføje, at Energistrategi 2050 foreslår, at der ”*afsættes en pulje på i alt 20 mio. kr. til partnerskaber om strategisk energiplanlægning mellem kommuner, lokale virksomheder og energiselskaber med henblik på at fremme en samlet udvikling af energibehov og energiforsyning, som understøtter omstilling til fossilfri uafhængighed*”.

Baggrunden for forslaget om at afsætte denne pulje er, at der er behov for at udvikle forskellige modeller for arbejdet med strategiske energiplaner i kommuner med meget forskellige energimæssige forudsætninger, planlægningsmuligheder og lokale prioriteringer. På baggrund af energiplaner og metodeudvikling fra brug af puljen til partnerskaber, vil der være et godt udgangspunkt for efterfølgende at udarbejde et kvalificeret

vejledningsmateriale til kommunerne, ligesom kommuner eller kommunegrupper på eget initiativ kan gå i gang til inspiration for andre kommuner.”

Bemærkninger vedr. plantning af flerårige energiafgrøder

KL finder det bl.a. problematisk, at flerårige energiafgrøder *skal* tillades inden for sø- og åbeskyttelseslinjen. KL anfører, at KL siden august 2009 har opfordret til, at reglerne udformes, så der ved plantning af energiafgrøder også tages hensyn til optimering af samfunds- og erhvervsøkonomi samt landskab, natur og rekreative oplevelser. KL mener ikke, at dette er sket med Grøn Vækst lovforslaget. KL anfører, at en udvidet lokal dispensationsmulighed vil være at foretrække på linje med det planlægningsredskab, der eksisterer for skovrejsning, som bl.a. indeholder mulighed for at klassificere det åbne land som hhv. positivt, neutralt og negativt skovrejsningsområde.

Svar vedr. plantning af flerårige energiafgrøder

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, er det regeringens ønske at styrke landbrugets rolle som leverandør af grøn energi, bl.a. ved at skabe bedre rammer for dyrkning af energiafgrøder i overensstemmelse med aftalen om Grøn Vækst.

Forslaget om energiafgrøder er således en del af Grøn Vækst-aftalen, som samlet set giver naturen et løft. Forslaget - der netop har til formål at styrke landbruget som leverandør af grøn energi – skal således ses i sammenhæng med L 158 fremsat af fødevareministeren den 24. februar 2011, der etablerer 50.000 hektar nye udyrkede randzoner langs vandløb og søer. Med det aktuelle lovforslag tillades alene tilplantning på landbrugsarealer.

Med forslaget er der alene tale om at fritage flerårige energiafgrøder fra kravet om forudgående dispensation i forhold til bestemmelsen om sø- og åbeskyttelseslinjen. Der sker ingen ændring i naturbeskyttelsen i øvrigt. De almindelige naturbeskyttelsesregler, bl.a. naturbeskyttelseslovens § 3, vandløbslovens 2 m bræmme og fredninger, vil fortsat gælde inden for sø- og åbeskyttelseslinjen. Lempelsen vil heller ikke komme til at gælde inden for Natura 2000 områder eller tæt på disse områder, hvis kommunen vurderer, at det skader området.

De landskabelige og andre effekter vil derfor være begrænsede, selvom de høje energiafgrøder vil have en vis betydning for udsyn og landskabsoplevelsen. Det vurderes imidlertid, at de energi- og miljømæssige fordele ved at plante energiafgrøder opvejer tab af landskabskvaliteter.

I forhold til natur og landskab skal forslaget ses i sammenhæng med lovforslagets øvrige dele om de nye P-ådale, omlægningen af vandløb til

deres naturlige forløb, beskyttelseszonerne omkring drikkevandboringer osv., og lovforslaget vil samlet set give naturen et løft.

De af KL foreslåede modeller til ændring af administrationen af naturbeskyttelseslovens bestemmelse om sø- og åbeskyttelseslinjen for så vidt angår plantning af flerårige energiafgrøder understøtter ikke aftalen om Grøn Vækst og regeringens ønske om at skabe bedre rammer for dyrkning af flerårige energiafgrøder.

Endelig mener jeg ikke, at lovforslaget vil forringe tilgængeligheden til naturen, idet plantning af energiafgrøder vil ske på arealer, der dyrkes landbrugsmæssigt.

Bemærkninger vedr. tilsyn med 2-meter bræmmerne langs vandløb

KL nævner i henvendelsen forslaget om, at miljøministeren kan bemyndige en statslig myndighed til at udøve den kommunale myndigheds tilsyn med overholdelse af de dyrkningsfrie 2 m-bræmmer efter vandløbsloven. KL finder, at en opsplittning af de kommunale vandløbsopgaver vil forringe såvel tilsynet som lodsejerdialogen. KL anfører, at kommunens miljøarbejdere ofte færdes langs vandløbene bl.a. i forbindelse med vandløbsvedligeholdelse og dermed har let adgang til oplysninger om, hvad der foregår på vandløbsbræmmen.

Svar vedr. tilsyn med 2-meter bræmmerne langs vandløb

Jeg kan oplyse, at forslaget skal ses i sammenhæng med det forslag til lov om randzoner (L 158) langs vandløb og søer, som er fremsat af fødevareministeren.

Det er forudsat i forslaget til randzonestov, at en myndighed under Fødevareministeriet skal varetage tilsyn og kontrol med reglerne om randzoner. Af hensyn til en fornuftig ressourceanvendelse bør ikke både staten og kommuner have tilsyns- og kontrolopgaver på de samme arealer. Derfor foreslås det i dette lovforslag, at miljøministeren kan bemyndige en statslig myndighed til at udføre tilsyn og kontrol med overholdelse af reglen om 2 m-bræmmer. Det vil i givet fald blive Plantedirektoratet under Fødevareministeriet.

Karen Ellemann / Helle Pilsgaard